

Årsplan Nordre Jarlsberg Barnehage

2026/2027

Holmestrand kommune

Nordre Jarlsberg barnehage

Willem Stiboltsvei 2, 3070 Sande

Fastsatt av SU: 15.08.2026

Innhold

Forord	3
1. Innledning – Holmestrandsbarnehagene	4
1.1 Vårt verdigrunnlag.....	5
1.2 Velkommen til Nordre Jarlsberg barnehage	5
2. Barnehagens innhold og oppgaver	7
2.1 Omsorg	8
2.2 Lek	8
2.3 Læring	9
2.4 Danning	10
2.5 Vennskap og fellesskap	10
2.6 Inkludering.....	11
2.7 Barnehagens språkmiljø	12
2.8 Barns medvirkning.....	13
2.9 Trafikksikker kommune	14
3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet	14
4. Samarbeid	15
4.1 Samarbeid hjem og barnehage	15
4.2 Tilvenning	16
Trygghetssirkelen	16
4.3 Overgang innad i barnehagen	17
4.4 Overgang barnehage-skole.....	17
4.5 Samarbeid med andre instanser	18
5. Progresjon	19
6. Årshjul	20

Forord

Rammeplanen for barnehager legger føringer for at alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Årsplanen skal vise hvordan barnehagene arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter, eier, politikere og andre interesserte.

Gjennom årsplanen får også foresatte et godt innblikk i barnehagens arbeid og dermed mulighet til å påvirke innholdet. Gjennom årsplanen ønsker vi at foresatte skal se en klar sammenheng mellom arbeidet vi gjør og de overordnede målene.

En felles mal for de kommunale barnehagene i Holmestrand skal bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller og gi et likeverdig barnehagetilbud for alle barn og foreldre i Holmestrand kommune.

Årsplanen er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om barnehager
- Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver
- Kommuneplan for Holmestrand
- Vedtekter for kommunale barnehager i Holmestrand
- Oppvekstløftet i Holmestrand

1. Innledning – Holmestrandsbarnehagene

Nasjonale- og kommunale planer påvirker barnehagens arbeid. Holmestrand sin kommuneplan er kommunens overordnede styringsdokument. Kommuneplanen tar utgangspunkt i FN sine bærekraftsmål. FNs bærekraftsmål skal sikre sosial rettferdighet og god helse og stanse tap av naturmangfold og klimaendringer. Målene skal vise vei mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt.

“Oppvekstløftet i Holmestrand” er kommunens plan, tiltak og satsinger for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer hos barn og unge. Planen skal bidra til en overordnet forankring av det forebyggende tilbudet og fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet. Mål i kompetanseløftet er at alle barn og elever opplever å få et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole og at barn og unge skal få mulighet til utvikling, mestring, læring og trivsel - uavhengig av sine forutsetninger. Barnehager, skoler, PPT og andre virksomheter med tjenester til barn og unge må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap, og det pedagogiske tilbudet skal tilpasses slik at alle får et best mulig utgangspunkt for utvikling og læring. Innholdet i denne planen er utgangspunkt for innholdet i årsplanen, som igjen er innhold på personalmøter, avdelingsmøter og felles planleggingsdag. Dette er også førende for våre valg og planer.

[Oppvekstløftet i Holmestrand - Holmestrand kommune](#)

Figur 1 - barn som leker med modelleire

1.1 Vårt verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Personalet i barnehagen har et særlig ansvar for å etterleve dette i praksis samt reflektere over egne verdier og handlinger.

Holmestrand barnehagens verdigrunnlag bygger på:

- “Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet.” (Rammeplan for barnehagen)
- “Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.” (rammeplan for barnehagen)
- “Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.” (Lov om barnehager)

I Holmestrand kommunes arbeidsgiverpolitikk har vi tre verdier som gjelder for alle ansatte i kommunen. Verdiene skal kjennetegne kommunen i vårt møte med innbyggere og brukere av kommunale tjenester

Åpen:

Holmestrand kommune skal preges av åpenhet og være transparent i alle sammenhenger. De ansatte skal være åpne i sine relasjoner med innbyggerne, samtidig som organisasjonens mål er å være åpen og mottakelig for nye idéer og tilbakemeldinger.

Respektfull:

Gjensidig respekt er en grunnleggende forutsetning for god samhandling og kommunikasjon. Evnen til å se menneskene en skal samhandle med, prøve å forstå og verdsette forskjellighet og mangfold er avgjørende for å utvikle en god organisasjon, gode tjenester og god samfunnsutvikling.

Samskapende:

Holmestrand kommune vil utvikle seg gjennom samskaping med innbyggerne, de folkevalgte og på tvers av nivåer og fagområder i kommunens organisasjon. Ved å aktivere kompetanse og ressurser i kommunens organisasjon og hos kommunens innbyggere og folkevalgte i et aktivt samspill, vil forutsetningene for å løse fremtidens utfordringer øke.

1.2 Velkommen til Nordre Jarlsberg barnehage

Nordre Jarlsberg barnehage ligger naturskjønt til ved Nordre Jarlsberg brygge. Nærhet til skogen og fjæra gir oss muligheter til varierte turer og gode naturopplevelser. Barnehagen er en 6-avdelings barnehage som holder til i flotte lokaler og med en stor og variert utelekeplass. Barnehagen har plass til 108 barn og det er rundt 30 kvalifiserte og faglig kompetente pedagoger, assistenter, fagarbeidere, lærling, assisterende styrer og virksomhetsleder.

Barnehagen har egen kjøkkenhage hvor barna er med på såing og dyrking på våren og høsting på høsten. Alt som høstes benyttes til matlaging med barna. Til barnehagen hører også en tre lavvo som ligger nær Lersbryggen idrettsanlegg. Sommer 2025 fikk vi i tillegg en ny grillhytte, opprettet av FAU, som står inne på barnehagens lekeområde.

Virksomheten ledes mot følgende kvalitetskriterier:

- Voksne som skaper et trygt og støttende miljø som fremmer sosial, emosjonell, kognitiv og fysisk utvikling hos barn
- Høy grad av jobbtilfredshet og godt arbeidsmiljø
- Foreldre med tillit og trygghet til barnehagen
- Barn som får være seg, men gir plass til andre

Vi håper Nordre Jarlsberg barnehage vil innfri forventninger og bli et av de første fellesskapene hvor barnet utvikler seg til å møte livets små og store utfordringer.

1.3 Visjon/Satsningsområder

Nordre Jarlsberg barnehage sin visjon er: «**Det jeg sår, høster vi**»

Nordre Jarlsberg barnehage skal bidra til å gi barna en god start på livslang læring. Vi jobber for å fremme et profesjonelt pedagogisk klima, som bidrar til trivsel og glede i lek og læring. De voksne skal utøve sitt yrke i en dynamisk kombinasjon av varme og relasjonsbygging til barnet og utøve en tydelig autoritativ voksenstil når det gjelder å sette grenser. Vi mener at hvert enkelt barn har en unik verdi og har et stort potensial for utvikling. Vi skal gi barna tid, være avventende og tilgodese individuelle behov. Vi jobber for å fremme identitet, selvfølelse og fellesskap. Enhver situasjon skal så frø til refleksjon, læring og utvikling.

Nordre Jarlsberg barnehage sine verdier er «TRYGG».

Trygge relasjoner styrker barnets selvbilde, øker trivsel og bidrar til positiv utvikling.

Verdier	Hva krever dette
Toleranse	*Jeg godtar og tilpasser meg mennesket uavhengig av utseende, bakgrunn, egenskaper, språk og personlighet
Respekt	*Jeg bryr meg om andre mennesker, dyr og naturen. Jeg tar vare på, beskytter og behandler med verdighet
Ydmykhet	* Jeg jobber for å se, støtte og anerkjenne den andre * Jeg er med på å fremme ett miljø hvor alle barn, foreldre og ansatte føler seg verdsatt
Godhet	*Jeg bryr meg om og viser omsorg for andre
Glede	* Jeg legger til rette slik at barn får oppleve mestring hver dag * Jeg sprer glede og humor i hverdagen * Jeg setter ord på gode handlinger og holdninger

Hvordan vi definerer barnet er med på å forme vårt språk, holdninger og væremåte i møte med barna. Barn trenger utfordringer ut fra sin alder, utvikling og modning. I Nordre Jarlsberg barnehage

mener vi at barn er likeverdige voksne og at barn er mennesker med samme rettigheter til å bli respektert og hørt. Vi kan ikke forvente noe av barna som vi ikke kan forvente av oss selv. Vi skal være rettferdige, men likevel se den enkeltes behov.

Barna trenger tilstedeværende voksne som lytter til det de har å si. På den måten vil det være lettere å finne gode løsninger på konflikter eller ting som føles vanskelig for barn. Det er alltid den voksnes ansvar å skape gode og varige relasjoner.

Barn er preget av spontanitet, og dette vil vi ivareta på best mulig måte ved blant annet å være ydmyke, lydhøre og åpne for nye innspill som barna måtte komme med. Dette er med på å bidra til å gi barna en god selvfølelse, det å føle seg betydningsfull og viktig i kraft av å være seg selv. De ansatte reflekterer over egen praksis og relasjonskompetansen gjennom et eget kartleggingsverktøy; «Profesjonelt relasjonsarbeid» - som er en vurdering av egen rolle og praksis og utføres i hele personalgruppen på individ og avdelingsnivå. Dette skal sikre lik praksis og felles kunnskap rundt relasjonsarbeidet.

Satsningsområdet for barnehageåret 2026/27 er tatt fra KO – løfte og vil være *lek ute og inne*, i tillegg har vi fokus på; *psykososialt barnehagemiljø for barn og ansatte*. Vi ser sammenheng mellom disse to satsningene og hvordan de påvirker hverandre. Områdene henger på alle måter sammen med verdiene for trygg relasjon, og skal bidra til toleranse, respekt, ydmykhet, godhet og glede i et målrettet arbeid for å skape god lek og inkludering for hele fellesskapet.

Vårt felles mål er; **«Alle ansatte skal se, støtte og delta i leken på barnas premisser.»**

Livsmestring og helse

Det er nær sammenheng mellom psykisk helse, fysisk helse og livsmestring. Livsmestring rommer prosesser som bidrar positivt i barns utvikling og som dermed også gir dem ressurser til å tåle motstand videre i livet. Livet vil for de fleste by på både med- og motgang som må håndteres. I rammeplanens beskrivelse av livsmestring rettes det videre fokus mot å forebygge forhold som påfører barn sårbarhet og belastninger. Innenfor området «livsmestring og helse» hører aktivitet, hvile og kosthold. Barnehagen skal legge til rette for ulike aktiviteter slik at barna har mulighet for veksling mellom fysisk aktivitet, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen.

Måltidene er en viktig del av hverdagen. Maten som barna spiser i barnehagen, utgjør en stor del av barnas totale kosthold. Dette gjelder enten maten er medbrakt hjemmefra eller tilberedt i barnehagen. Barnehagen som oppvekst- og utviklingsarena skal være en arena som fremmer gode vaner og god helse.

I Nordre Jarlsberg barnehage skal måltidene bidra til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskap hos barna. Vi skal bruke god tid, det skal være rom for å prøve å smake på nye ting, og personalet skal ha respekt for at barna sier de er mette eller ikke liker. De voksne er gode rollemodeller som motiverer og tilbyr barna variert mat. Voksne smaker på mat sammen med barna.

Barna skal være delaktig i forberedelser og avslutning av måltider ved å bidra med pådekking og rydding.

2. Barnehagens innhold og oppgaver

2.1 Omsorg

God omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Vi som personale skal hele tiden jobbe for et barnehagemiljø der barna ikke bare er mottakere av omsorg. Vi skal også verdsette og anerkjenne barnas egne omsorgshandlinger. Barn har rett til omsorg og nærhet.

I Nordre Jarlsberg barnehage er en av kjerneoppgavene å gi omsorg og nærhet. Barna skal ut ifra alder og individuelle forutsetninger blir møtt med lydhørhet, innlevelse og vilje til samspill. Vi skal i barnehagen vår gi rom for barns utøvelse av empati og omsorg i hverdagen. Det er vår oppgave som voksne å være det gode forbildet, og gi barna det vi i det lange livsløpet ønsker at de skal kunne gi tilbake. Vi er i et gjensidig forhold der vi påvirker og påvirkes.

Progresjonsstige omsorg:

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
Oppleve trygghet Vise ulike følelser Ta imot trøst Utvikle tillit til seg selv og andre	Være oppmerksom på egne og andres følelser Trøste og hjelpe hverandre Inkludere andre Søke støtte og hjelp ved behov	Sette seg inn i andres følelser og situasjoner Evne til å løse konflikter Glede andre og seg selv Bry seg om en annen

2.2 Lek

Lek skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Alle barn skal være inkludert i lek og leken skal gi barn glede. Leken er psykisk helsefremmende for barna når ansatte er til stede og legger til rette for alle barn.

Leken har en selvskreven og viktig plass i barnehagen. Barnehagen skal bidra til den gode barndommen ved å gi alle barn muligheter for lek. Leken har en stor betydning for barns trivsel og som en grunnleggende livs- og læringsform. I barnehagen skal barna få oppleve lek både som egenverdi og som grunnlag for læring og allsidig utvikling.

Det å leke er grunnleggende for alle barn. Gjennom leken bearbeider barna alle sine opplevelser, inntrykk og erfaringer. Dette fører til ny forståelse og læring for barna.

Leken har mange uttrykksformer og fører til forståelse og vennskap på tvers av alder, språk og ulike kulturer. Gjennom lek tilegner barna seg sosial kompetanse, man tar hensyn til hverandre, lærer å samarbeide og lærer seg sosiale spilleregler. Gjennom leken utvikles språket. Leken er en viktig arena for å utjevne sosiale forskjeller, skape trivsel, mestringsfølelse og se seg selv som en del av et større fellesskap.

Barn lærer gjennom lek, de er nysgjerrige og på leting etter svar. Vi ønsker å ta utgangspunkt i det barnet er opptatt av og dele våre kunnskaper og erfaringer til barna gjennom lek, samtale, samling og aktiviteter. I alle avdelinger deler vi barna inn i mindre grupper gjennom store deler av dagen. Ved å ha mindre grupper legger man til rette for at alle barna ser hverandre, inkluderer hverandre og opplever vennskap. Dette gir også større mulighet for at voksne ser, anerkjenner, støtter og veileder

hvert enkelt barn og gruppen. Voksne skal være til stede der barna er, observere og være tilgjengelig for å hjelpe og støtte. Dette er særlig viktig å være bevisst på i uteleken, da barna oppholder seg over større områder og møter flere barn. Vi har som mål at; *alle voksne skal se, støtte og delta i leken på barnas premisser*. Den voksne skal bidra til å starte, verne og videreutvikle lek der man vet om eller ser behov, slik at leken blir både inkluderende og skaper gode relasjoner innad i barnegruppene.

Vi ser sammenhenger mellom barns trivsel og barns muligheter til å fritt ta i bruk rom, leker og inventar, samt få lov til å medvirke hva de skal gjøre og hvor de kan bevege seg. Barn vil som regel utnytte de mulighetene som finnes for lek og aktivitet i miljøet, og hvis et barn oppleves som uengasjert, kan det skyldes at miljøet er uinspirerende. I Nordre Jarlsberg barnehage ønsker vi å bidra til gode fysiske lekemiljøer både inne og ute, vi lar oss inspirere av hverandre, litteratur og andre barnehager som benytter miljøet rundt barna til å skape lek og inkludering.

Progresjonsstige lek:

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
Funksjonslek: Barnet bruker sansene og kroppen aktivt når de leker. Leken sentreres ofte rundt objekter som de ser i nære omgivelser. Toddlerlek: Tumlelek er motorisk krevende lek som innebærer kroppslige bevegelser som hopping, løping, klatring osv. Denne type lek har også viktige sosiale verdier. Når barna leker "tumlete" skaper dette orden i deres oppfattelse av egen kropp, og de blir kjent med seg selv i forhold til andre.	Konstruksjonslek: Fra 2 års alderen bruker barna ulike materialer for å lage/konstruere noe. Symbollek: Barnet tar i bruk gjenstander som symbol på noe annet (en kloss blir til en telefon).	Rollelek: Bygger på identifikasjon. Barnet må kunne kalle seg selv «jeg», for å kunne gå inn i en annen rolle og oppføre seg og snakke som rollen krever. Barns opplevelser og erfaringer fra dagliglivet, trekkes inn i leken. Regellek: Leken er oversiktlig, og forutsigbar og den styres av regler og system.

2.3 Læring

Læring i barnehagen er nært knyttet til leken og de voksnes rolle. Det vil være vanskelig å se disse atskilt fra hverandre, og slik rammeplanen peker på så skal disse ses i sammenheng. Læring skjer i alle hverdagssituasjoner gjennom barnehagedagen hvilket betyr at læring kan oppstå både i spontane og planlagte øyeblikk. Barnehagen skal være retningsgivende for den brede kompetansen det enkelte barn senere skal videreutvikle i opplæringen. Samtidig skal barnet selv ha mulighet for å søke erfaringer og opplevelser alene og i samspill med andre.

Barn lærer gjennom lek, de er nysgjerrige og på leting etter svar. Vi ønsker å ta utgangspunkt i det barnet er opptatt av og dele våre kunnskaper og erfaringer til barna gjennom lek, samtale, samling og aktiviteter. I alle avdelinger deler vi barna inn i mindre grupper gjennom store deler av dagen. Dette gir større mulighet for at voksne ser, anerkjenner, støtter og veileder hvert enkelt barn og gruppen.

Progresjonsstige læring:

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
Skape trygghet, benevne alt som skjer i hverdagen, og legge til rette for sansing og fysisk utforskning på gulvet.	Gi barna tid til å prøve selv i hverdagsaktiviteter, støtte dem i den begynnende rolleleken, og utfordre dem språklig i samtaler.	Sette i gang prosjekter basert på barnas interesser, utfordre dem på samarbeid, og gi dem oppgaver som krever konsentrasjon.

2.4 Danning

Danning i barnehagen er et begrep som er nært knyttet til selvbestemmelse og medbestemmelse. Danningen skjer gjennom andre, men også gjennom enn selv. Danning er orientert mot en indre prosess der barnet utvikler en personlig og ansvarlig måte å forholde seg til verdier på. Danning i barnehagen skal sette barna i stand til å tenke selv, reflektere over sannheter, stille spørsmål, og kunne yte motstand over egne og andres valg. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold. I barnehagen handler bærekraftig utvikling om at barna skal være i stand til å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier og holdninger, slik at vi får et mer bærekraftig samfunn. Barna skal gjøre seg erfaringer med å gi omsorg ved å ta vare på omgivelsene i naturen. Nordre Jarlsberg barnehage gir barna ulike naturopplevelser gjennom året ved å være mye ute og bruke de flotte tuområdene nær barnehagen i skogen og ved sjøen. Barnehagen har også en kjøkkenhage hvor barna er med og sår, vedlikeholder og høster. En av barnehagens verdier:

«Jeg bryr meg om andre mennesker, dyr og naturen. Jeg tar vare på, beskytter og behandler med verdighet».

2.5 Vennskap og fellesskap

Det å fungere godt sammen med andre er en forutsetning for å kunne mestre livet. Det samme er å kjenne at man hører til og er en del av et fellesskap. For å få til dette kreves sosial kompetanse. Dette er det viktig at vi har søkelys på i barnehagen. For å oppleve vennskap og kunne bygge gode relasjoner er det viktig at barn i tidlig alder erfarer gode relasjoner til de rundt seg.

Figur 2 - Hender og hjerte

2.6 Trygt og godt barnehagemiljø

Lov om barnehager pålegger barnehagen å arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel, lek og læring hos barn. Barnehagen skal ha nulltoleranse mot krenkelser ovenfor barna, og aktivitetsplikten skal sikre at det iverksettes tiltak straks dersom ett eller flere barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

Olweus (2010), Idsøe og Roland (2017) definerer mobbing som «intensjonell *negativ handling, gjentatt over tid og hvor det er ubalanse i styrkeforholdet mellom den/ de som utøver og den som blir utsatt for handlingen*»

Barnehagene i holmestrand har en felles plan for psykososialt barnehagemiljø. Denne planen sier noe om hvordan vi skal jobbe for inkluderende fellesskap samt et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Planen gir oss konkret støtte og hjelp til å oppdage og handle dersom mobbeatferd oppstår.

I Nordre Jarlsberg barnehage har vi god kompetanse på tilknytningsteori og ser viktigheten av å bygge gode relasjoner til og mellom barna. På alle avdelinger deler vi barna daglig inn i faste smågrupper. Disse gruppene beholder vi over tid, for at barn og voksne skal blir godt kjent og trygge på hverandre. Vi utøver en autoritativ voksenstil, hvor barna opplever varme og tydelige voksne som støtter og veileder barna i lek og aktiviteter.

Barna skal få lære om ulike følelser, de skal bli tatt på alvor og de skal få hjelp og støtte til å sette ord på og sortere følelser. Vi hjelper barna og gir de nye mønstre dersom de strever.

I overgangssituasjoner (eks fra måltid til garderobe) er det viktig med god kommunikasjon mellom voksne for å få til en god flyt i barnegruppa. Vi bruker god tid, forbereder, veileder og støtter barna. Vi fordeler voksenressurser til det beste for barnegruppa. På barnehagens uteområde er de voksne fordelt på ulike steder. De voksne er nær barna på steder vi vet barna kan «gjemme» seg. De voksne skal se og høre barna til enhver tid.

Vi bruker ulikt materiell/verktøy i barnehagen for å snakke med barna om hva mobbing er. Vi setter ord på handlinger/språk barna bruker for å bevisstgjøre de.

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna har det. Dersom foresatte eller personal får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen følge aktivitetsplikten. Dette betyr at det skal lages en skriftlig plan og settes inn tiltak.

Et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø som hindrer at uheldige mønstre utvikler eller fester seg over tid! Mangfold i Nordre Jarlsberg barnehage vises gjennom ulike nasjonaliteter, kulturell bakgrunn og individuelle forskjeller. Vi ser på mangfoldet som en ressurs og arbeider for at alle barn skal bli sett, hørt og anerkjent ut ifra sine forutsetninger. Vi er opptatt av barns identitet og at barn skal være stolte over hvor de kommer fra og hvilken bakgrunn de har. Barna skal oppleve et fellesskap som styrkes av at vi er forskjellige individer. Vi skal være nysgjerrige og undrende og vi skal ha fokus på likheter og ulikheter. Vi skal synliggjøre og vi skal lære av hverandre. Barna skal bli kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer.

Vi har et opplysnings og forebyggende samarbeid med SMISO i Tønsberg (Senter mot incest og overgrep) Dette samarbeidet innebærer veiledning av ansatte, informasjonsmøte for foreldre og samtaler med skolestartergruppen. Målet med samarbeidet er å gi barn kunnskap om seksuelle overgrep, hvilke rettigheter de har, samt at de bestemmer over sin egen kropp. Gjennom dette ønsker SMISO å styrke barn og unge i å ta vare på seg selv, både fysisk og psykisk, i møte med ulike utfordringer gjennom oppveksten.

2.7 Barnehagens språkmiljø

Språk er en viktig del av det å forstå verden og få innsikt i oss selv. Det er gjennom språket at vi øver på å være sammen med andre og så ta del i fellesskapet. Språk er både verbale uttrykk i form av ord, men det er også non-verbal kommunikasjon i form av kroppslige uttrykk gjennom tegn, mimikk, gester og lyder.

Språklig kompetanse er en viktig forutsetning for å lykkes i eget liv, både sosialt og faglig. Alle barn trenger å utvikle sitt eget språk gjennom lek, læring og samarbeid med både jevnaldrende og voksne.

Å støtte barns utvikling av språk er en av barnehagens kjerneoppgaver. Alle barn i barnehagen skal oppleve et rikt språkmiljø som gir god støtte til utviklingen av språk og kommunikasjonsevne i vid forstand.

All adferd er kommunikasjon. I samspill med små barn har barnets opplevelse og tolkning av den voksnes kroppsspråk, stemmeleie, og ansiktsuttrykk gjerne sterk innvirkning på barnets sosiale og emosjonelle læring. Anerkjennende kommunikasjon handler om å ta den andres perspektiv; forståelse og innlevelse, aksept, toleranse, bekreftelse og speiling, aktiv lytting, interesse, åpenhet, det å kunne oppgi kontrollen, å skille mellom sin egen og andres opplevelse.

Barnehagen benytter seg av ulike språklige verktøy og metoder for best mulig å utvikle barnas språk.

Progresjonsstige språk:

1.trinn	2.trinn	3.trinn
Barna skal få erfaring og kjennskap til: - stimulering av alle forsøk på språklig samspill, som blikk, grimaser etc. - benevne alt vi gjør og har rundt oss. - voksne snakker med vanlig stemme og med vanlige setninger og enkle ord. - bruk av mye sang. - leke med stemmen og dens melodi - økt ordforråd - forklaring på ord de ikke forstår - ord de ikke uttaler riktig blir gjentatt, uten at barnet selv må gjenta	Barna skal få erfaring og kjennskap til: - bruk av dialog i forbindelse med dagligdagse hendelser - hjelp til å gi uttrykk for tanker og følelser - bli lest historier for. - Samtale rundt historien og gjenfortelle for hverandre - prate om ting som har skjedd og annet som interesserer barnet	Barna skal få erfaring og kjennskap til: - prate om ting som skjer, har skjedd og skal skje. - fokus på rim, stavelser og språklyder i ord - leser bøker sammen - lage historier

2.8 Barns medvirkning

Barn har rett til å uttrykke seg og bli hørt i sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, men de skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. De voksne skal ivareta barnet ut ifra alder og modenhet, og være sensitive og bevisste i spillet. Personalet skal ta barnets følelsesmessige uttrykk på alvor. Barna skal stimuleres til å tenke selv og oppmuntres til å uttrykke tanker og meninger. Barnehagen skal legge til rette for samtaler individuelt og i grupper, slik at barnet kan uttrykke seg og ta valg som påvirker egen hverdag. Voksne som jobber i barnehagen skal etterstrebe og være lydhøre voksne som anerkjenner hva barn er opptatt av her og nå, og bygge videre på det. God kommunikasjon med foresatte om hva barna er opptatt av vil også bidra til at personalet kan ta med seg informasjonen inn i planleggingen.

- Vi lytter aktivt til barnas uttrykk både nonverbalt og verbalt
- Vi observerer og tar utgangspunkt i barnas interesser
- Vi er opptatt av å gi barna reelle valg i hverdagen, det gjelder barns lek, aktiviteter, turer osv.
- Vi er fleksible i våre planer og justerer de etter barnas initiativ. Planene blir også til med utgangspunkt i barnas interesser og initiativ.
- Vi involverer barna i planlegging av tema- og prosjektarbeid.

Progresjonsstige barns medvirkning:

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
De yngste barna signaliserer sine ønsker gjennom kroppsspråk, handlinger og ett - til to ords stavelser. De kan f.eks. finne sine sko for å fortelle at de vil ut. Litt seinere erfarer barnet selv at de kan være med å påvirke sin hverdag. Ja og nei er klare svar fra barnet. Spør vi barnet, må vi godta det svaret de gir og respektere dette.	Når ordforrådet blir større, styrkes barnet i å argumentere for egne valg, som gjør at medvirkningen blir tydeligere. Vi som voksne må vise at vi tar ansvar for hva som er barnets beste ved å gi de valg: <i>Eks: «Du må ha lue på, men du kan velge mellom den blå eller den grønne».</i>	Etter hvert som barna blir eldre, lærer de og ta egne valg, ikke bare ut fra egne ønsker, men for hele gruppen. Barna trenes opp til å reflektere over valgene de har gjort, til å kunne stå for dem.

2.9 Trafikksikker kommune

Holmestrand kommune er godkjent som trafikksikker kommune, dette innebærer også alle de kommunale barnehager. I barnehagene er vi opptatt av å danne et godt grunnlag for hvordan barn ferdes i trafikken. Målet for trafikkopplæringen er at barna utvikler gode holdninger, forståelse og kunnskap, slik at de ikke er til fare for hverken seg selv eller andre i trafikken. Dette vil i størst grad foregå på tur og i samlinger. Her har vi samtaler hvor det skapes rom for refleksjon rundt ulike trafikktema. Vi bruker også historier, spill, trafikksanger med mer. Det at personalet er gode rollemodeller har stor betydning blant annet for barnas utvikling av gode holdninger, evne til refleksjon og risikoforståelse.

3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, vurderes og dokumenteres. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.

Pedagogisk dokumentasjon er en synliggjøring som beveger praksis. Praksisfortellinger som stiller spørsmål og skaper refleksjon er en av våre metoder. Vi bruker møtearenaene til å jobbe med praksisfortellinger og caser. Barnehagen vurderer kontinuerlig det pedagogiske arbeidet gjennom å observere barna, snakke sammen og evaluere vår praksis. Personalet bruker avdelingsmøter, pedagogiske ledermøter, personalmøter og planleggingsdager til metodisk planlegging. Vi bruker veiledning, observasjon, erfaringsdeling og IGP-modell (individuell, gruppe og plenum) i planlegging og vurderingsarbeid.

De kommunale barnehagene i Holmestrand bruker observasjonsverktøyet «Alle med» og «TRAS». Vi bruker disse som et observasjonsverktøy gjennom barnehagetiden. Hensikten med slik observasjon er å sikre at alle barn i barnehagen vår får et godt individuelt tilpasset barnehageløp.

Barnehagens dokumentasjon er med på å gi dere informasjon om hva barnet ditt lærer, opplever og gjør i barnehagen. Skjemaene benyttes i tillegg som dokumentasjon på kartlegging av enkeltbarn der vi samarbeider med PP tjenesten i kommunen.

Vi ønsker å bruke bilder, praksisfortellinger og månedsplan som en måte å dokumentere på i hverdagen. Vi bruker visma-app til å dokumentere og sende ut informasjon fra barnehagen. Det er også en egen informasjonstavle i den ytterste gangen, hvor felles info og skriv henges opp. Barna får sin egen perm hvor personalet setter inn bilder, tegninger/annet arbeid, gullkorn, praksisfortellinger av barnet ditt.

I det daglige tolker vi signaler og lytter til barna. Tilbakemeldingen vi får fra barna er den beste måten å vurdere arbeidet vårt på.

Nordre Jarlsberg barnehage har egne standarder som beskriver ulike pedagogiske arbeidsmåter og metoder for hvordan vi skal møte barna på en best mulig måte. Planene bygger på overordnede planer, og er ett resultat av felles utvikling og -endringsarbeid som er utarbeidet av personalgruppen.

- Årsplanen er utgangspunktet for all planlegging av aktiviteter i barnehagen
- Alle avdelinger har sin månedsplan som er utgangspunkt for planlegging av gruppeaktiviteter hver måned.

4. Samarbeid

4.1 Samarbeid hjem og barnehage

Foreldrenes rett til medvirkning er nedfelt i barnehagelovens § 4.

I [Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver](#) står det at foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Det er den daglige kontakten ved levering og henting som er et vesentlig grunnlag for samarbeidet mellom barnehage og hjem.

Vi ønsker å sikre dette gjennom samarbeidsformer som:

- Foreldreråd, bestående av foreldre/foresatte til alle barna i barnehagen
- Foreldreundersøkelser hvert år
- Daglig kontakt, informasjon og korte samtaler ved levering og henting
- Arrangementer der foreldre og familie blir invitert til barnehagen
- Kommunikasjonsplattformen Visma
- Foreldremøter hvert år. Foreldre oppfordres til å komme med forslag til hva som skal tas opp på foreldremøter
- Samarbeidsutvalg, bestående av 2 foreldre og 2 ansatte. Foreldrerepresentantene skal være med på å legge et godt grunnlag for samarbeid barnehage/hjem, og være bindeleddet mellom foreldre og barnehage

- Pedagogene har ansvar for å planlegge det individuelle samarbeidet rundt barnet. Det tilbys to foreldresamtaler hvert år, hvor en er obligatorisk. Foreldre og barnehagen kan be om samtaler utover dette ved behov.

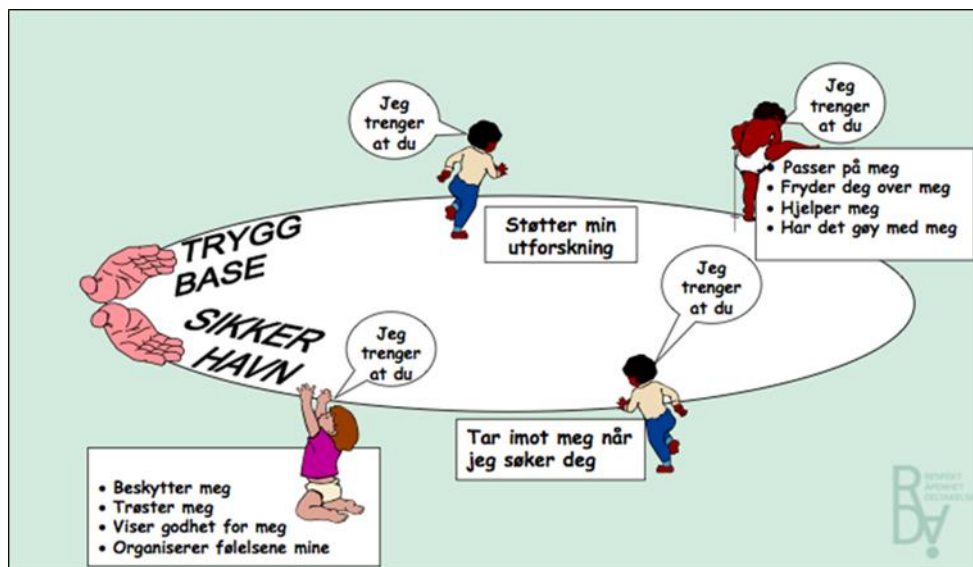
4.2 Tilvenning

Det å starte i barnehagen kan være et stort steg i et barns liv. Samtidig er det en spennende og krevende periode for både barn, foreldre og personal. En god tilvenning er viktig for at barna skal få en trygg og god start i barnehagen. Hvor lang tilvenningsperiode barnet trenger er individuelt, og det er foreldrene som må være med på å bestemme lengden på tilvenningen.

Vi har i barnehagen utarbeidet rutiner for hvordan vi ønsker å legge til rette for en god og trygg oppstart for familier i Nordre Jarlsberg barnehage. Alle nye familier som begynner i vår barnehage skal få tilbud om oppstartsmøte, besøksdager og et foreldremøte for nye før oppstart, dette er et informasjonsmøte der dere møter personal, får informasjon fra barnehagen og avdelingen barnet skal gå på. Man planlegger da oppstarten for barnet med personalet på avdelingen. Vi prøver å møte foreldrenes behov når det gjelder tidspunkt for oppstart, men oppstarten foregår over en periode og alle kan ofte ikke begynne på likt. Vi har imidlertid som mål at de som ønsker får tilvenning før 15. august. Det å begynne i barnehage er en overgang for barnet. Forskning viser at det er bra for barnet å bruke god tid på tilvenning. Foreldre/foresatte bør prøve å få til en myk overgang fra hjem til barnehage, det vil si å begrense antall timer per dag den første tiden og å bruke flest mulig dager på tilvenning for at barnet skal få en best mulig start på sin barnehagetid.

Trygghetssirkelen

En forutsetning for læring er trygghet og trivsel. Barn er avhengig av gode og trygge tilknytninger til de voksne i barnehagen. Trygghetssirkelen er et verktøy vi bruker for å forstå og møte barnas behov og der tilknytningspersonens hovedoppgave er å være en trygg base for barnets utforskning, lek og læring og ta imot barnet når det har behov for trøst og omsorg.

Figur 3 - Trygghetssirkelen

4.3 Overgang innad i barnehagen

I mai måned starter vi opp med besøksdager for barn som skal bytte avdeling. Barna og et personal fra avdelingen barnet går på besøker den nye avdelingen minst en dag i uken. Der blir de med på avdelingens rutiner og opplegg. Relasjonsarbeidet er en viktig faktor i denne overgangen. Personalet på den nye avdelingen arbeider spesielt med å bygge relasjon med barna, ikke bare på besøksdagen, men også i utetid og andre møtepunkter i tiden før overgangen. Siste uke før sommerbarnehagen får de eldste på småbarn være på sin nye storbarns avdeling med en ansatt fra småbarn hele uken. Alt av informasjon vil bli gitt i god tid til de dette gjelder hvert år. Gjennom dagen er det mange nye ulike store og små overganger barna må forholde seg til - eks. lek- måltid - garderobe. For å trygge barna i å mestre overgangen er det viktig at personalet har et bevisst forhold til hvordan overgangene gjennomføres. I Nordre Jarlsberg barnehage gir vi barna god tid, forbereder de på at det kommer en overgang, skaper gode systemer som er lette for barna og følge og hjelper de å avslutte aktivitet.

4.4 Overgang barnehage-skole

Ved overgang til skole har Holmestrand kommune et eget årshjul. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for et godt samarbeid mellom instansene og sikre en best mulig overgang for hvert enkelt barn. Før skolestart gjennomføres en foreldresamtale med pedagogisk leder på avdeling. Innholdet fra foreldresamtalen blir formidlet til skolen med et skjema, som foreldrene gir sitt samtykke til. I tilfeller hvor barna har hatt spesialpedagogisk oppfølging i barnehagen, inviteres foreldre med på et eller flere møter før skolestart. Det tilrettelegges også for møter før overgang for de foresatte som ønsker det. I arbeidet for å oppnå et helhetlig og sammenhengende opplæringsløp for alle barn og unge i kommunen fordres et tett samarbeide mellom elever, foresatte og ansatte i opplæringsinstitusjonene. Dette for å skape trygghet rundt overgangene og sammenheng i elevenes opplæring. Det er utarbeidet rutiner for arbeidet. Rutinene er minimumsløsningen som alle kommunens private og kommunale barnehager og grunnskoler forplikter seg til å følge. Ønsker man et utvidet samarbeid utover minimumsløsningen er det mulighet for det.

I Holmestrand kommune har alle barnehager en sekk med innhold som brukes sammen med skolestarterne. Dette skal fungere som et grenseobjekt. Grenseobjekt er gjenstander som en barnegruppe har felles erfaringer rundt, og er dialogskapende. Grenseobjektet er det felles tredje som bygger bro mellom barnehagen og skolen. Sekken inneholder to bøker, et eventyr, en sang, forslag til regelleker, et forstørrelsesglass og bamsen "Trygve". Trygve har i oppdrag å finne ut mest mulig om skolen og svare på spørsmål om skolen som barna måtte ha. Vi tenker at rikelig og riktig informasjon bidrar til å trygge barna i overgangen. Bøkene i sekken vil bli brukt av barnehagen i forkant av skolestart og i den første tiden på skolen.

I Nordre Jarlsberg barnehage har skolestarterne fått navnet «Kongekrabbene».

Kongekrabbegruppen består av skolestarterbarn fra alle de tre storbarns avdelingene. De møtes på tvers av avdelinger minimum en gang i uken. Målet for denne gruppen er å knytte relasjoner mellom barn som starter på samme skole. Vi jobber for å skape trygghet og kjennskap til hva de vil møte når de starter på skolen. Gjennom året vil de jobbe med ulike temaer og prosjekter knyttet opp til fagområdene i Rammeplanen for barnehager, være på turer i nærmiljøet, få besøk av rektor og lærere på våren m.m.

Siste uke før sommeråpent har Kongekrabbene en hel uke sammen hvor de gjør ulike aktiviteter både i og utenfor barnehagen, mange turer og spennende oppgaver planlegges for denne uken. Her kommer det egen informasjon ut til foresatte når tiden nærmer seg.

4.5 Samarbeid med andre instanser

Som en del av det pedagogiske arbeidet i barnehagen har personalet samarbeid med:

- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Barne- og ungdomspsykiatrien (BUPA)
- Helsestasjonen
- Barnevernstjenesten
- Barne- og familiesenteret

Alle barnehagene i Holmestrand kommune deltar i en samarbeidsrutine som heter SAMMEN. Rutinen er et samarbeid mellom barnehager/skoler, PPT, helsestasjon og barnevern. RESSURSTEAM er tverrfaglige møter, som gjennomføres to ganger i halvåret, hvor styrer og personal kan drøfte saker sammen med foresatte for å få tips eller råd rundt enkeltbarn. Foresatte **skal** delta på disse møtene så langt det er mulig, og samtykke skal innhentes før drøfting. Barnehagen kan i tillegg be om råd og tips i forhold til team eller barnegrupper.

PPT har kontaktmøter med barnehagene ved jevne mellomrom. Ved bekymring rundt barns utvikling kan dette drøftes på kontaktmøtene. Samtykke fra foresatte innhentes og foresatte involveres i prosessen.

Ved bekymring knyttet til vold, incest eller andre grove overgrep har barnehagen meldeplikt til barnevernstjenesten (barnehageloven §46). I slike tilfeller gjøres dette uten informasjon til foresatte.

Helsestasjonen og barnehagen har et samarbeid knyttet til 2 og 4 årskontrollen på helsestasjonen. Ved samtykke fra foreldrene skal barnehagen og helsestasjonen formidle opplysninger som er viktige i forhold til barns utvikling. Dette kan være opplysninger i forhold til hørsel, syn, motorikk, språk eller andre ting.

Figur 4 - Barn som hopper i vanddam

5. Progresjon

I Rammeplanen står det at progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle, lære og oppleve fremgang. Personalet skal bidra til at barna får mestringsopplevelser og at de samtidig har noe å strekke seg etter. Barna har ulike utgangspunkt, og de har derfor behov for tilrettelagte utfordringer. Denne individuelle progresjonen sikrer vi ved at personalet forsøker i:

Hvilken kompetanse barnet innehar? Hva barnet mestrer? Hva som fremmer utvikling hos barnet? Hva, når og hvorfor det fungerer for barnet? Hvordan vi kan støtte barnet videre? Personalet har god oversikt over barnegruppen og ser hva det enkelte barnet trenger. Dette er grunnlaget for hvordan vi tilrettelegger for den enkeltes utvikling og hvordan vi organiserer hverdagen.

6. Årshjul

Sjøsikkerhet:

Vi har fokus på sjøsikkerhet i daglige situasjoner der det er naturlig. Nordre Jarlsberg barnehage ligger nær sjøen, så strendene i nærmiljøet brukes aktivt gjennom året. Vi snakker med og viser barna hvordan vi oppholder oss i og nært vann. Om sommeren studeres livet i fjæra. Vi fisker krabber, plukker skjell, steiner og forsøker på alt som er å finne langs strandkanten. Vannlek på trygge, grunne steder er også en prioritet på sommeren. Barnehagen har utarbeidet rutiner for å være ved vannet. Ingen skal være i nærheten av vann uten ansatte som har førstehjelp og livredningskurs.

Brannvernarbeid:

Hvert år deltar vi i Nordre Jarlsberg barnehage aktivt med i «Brannvernuka». «Brannvernuka» er en landsomfattende informasjonskampanje i uke 38 som arrangeres av Norsk brannvernforening, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og If Skadeforsikring, sammen med brannvesen og el-tilsyn over hele landet. I tiden rundt brannvernuka arbeider alle avdelingene med tema brannvern. Det vil bli gjennomført både varslet og uvarslete brannøvelser slik at barna kan øve på hva de skal gjøre og hvor de skal gå når alarmen ringer.

Brannbamsen Bjørnis er brannvesenets verktøy for å trøste barn når ulykken er ute. Han er også frontfigur i brannvernopplæring rettet mot barn. Bjørnis-prosjektet startet som et lokalt initiativ i brannvesenet, men jobber nå med barn i hele landet som målgruppe, organisert av Norsk brannvernforening. Over 100 brannvesen landet rundt bruker Bjørnis som verktøy når de møter barn i forbindelse med branner og andre ulykker. Bjørnis er i tillegg en ressurs i barnehagenes brannvernopplæring og brannvesenets forebyggende arbeid.

Verdensdagen for psykisk helse:

10. oktober markerer vi dagen ved å gjøre noe ekstra hyggelig for noen andre. Tema 2026: «Tillit er beredskap, hver handling teller» - Årets kampanje inviterer til en felles innsats for å styrke tilliten mellom oss.

Forut barneaksjon:

Årets barneaksjon heter: "**Sanjana og drømmejobben**". FORUT Barneaksjonen inviterer barna til å undre seg over hva de vil bli når de blir store, utforske yrker gjennom rollelek, skape med farger og mønstre og lære om barns rett til lek og utvikling.

Barneaksjonen er et pedagogisk opplegg for barnehager og barneskoler og livet til barn i Afrika og Asia. Forut ønsker å skape nysgjerrighet og engasjement, bygge toleranse, omsorg og empati, og fokusere på at barn har ressurser, evner og ambisjoner. Barnehagen gjennomfører et høstmarked i forbindelse med FN-dagen, der inntektene går uavkortet til FORUT sitt arbeid.

Luciafeiring:

Vi feirer Luciadagen ved at Kongekrabbebarna pynter seg og går i tog gjennom hele barnehagen, synger og deler ut Lussekatter til alle barna. Foreldre til Kongekrabbebarna blir invitert til å være med denne morgenen.

Nissefest:

Hvert år har vi nissefest i barnehagen. Denne dagen oppfordres alle til å kle seg i noe rødt eller blått. Vi synger julesanger og går rundt juletreet. Vi har ulike aktiviteter, spiser nisse grøt, og kanskje kommer Nissen!?

Samefolkets dag:

I februar markerer vi Samefolkets dag. I forkant av dagen har alle avdelingene arbeidet med temaet ved å lese og se på bilder om samisk kultur, laget ulike formingsartikler, sett på film, studert samisk utstyr og klær og laget samisk mat. På selve dagen er det ulike aktiviteter på uteområdet til barnehagen

Påskefrokost:

Hver fløy inviterer hvert år foreldre til påskefrokost. Her kan dere sette dere ned og nyte en god frokost sammen med barnet deres og andre familier.

Barnehagens bursdag/sommerfest

Vi har i samarbeid med FAU valgt å markere barnehagens fødselsdag med en sommerfest i mai/juni. Vi skaper en dag med aktivitet og moro, og inviterer foreldre til å være med.

Avslutningstur Kongekrabbebarna:

Kongekrabbegruppas siste tur før de slutter i barnehagen. Vi planlegger en spesiell og annerledes dag der barna er sammen store deler av dagen, lager mat sammen, har ulike aktiviteter som skaper glede, latter og minner. Destinasjon for dagen bestemmes nærmere.

Avslutningsfest for Kongekrabbene:

Som avslutning i barnehagen har vi en avslutningsfest der foreldre, søsken og besteforeldre blir invitert til en høytidelig fest ute i barnehagen. Barna står for underholdning, felles bespisning og det er en høytidelig utlevering av barnehagepermene til barna. Alle har med medbragt mat som spises i fellesskap.